

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

6 februari 2007

ONTWERP VAN DECREET

houdende het statuut van de reisbureaus

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;
de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;
de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani;
de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete,
mevrouw Linda Vissers;
de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goeij, de heer Koen Van den Heuvel;
de heren Bart Caron, Kurt De Loo, Jacky Maes;
de heer Louis Bril, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Marc van den Abeelen.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;
de heer Jan Loones.

Zie:

1000 (2006-2007)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Verslag over hoorzitting

INHOUD

Blz.

I.	INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME.....	4
II.	ALGEMENE BESPREKING.....	6
	1. Tussenkost van mevrouw Stern Demeulenaere.....	6
	2. Tussenkost van de heer Stefaan Sintobin.....	6
	3. Tussenkost van de heer Johan Verstreken.....	7
	4. Replieken van de minister.....	8
III.	ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING.....	10
IV.	STEMMING OVER HET GEHEEL.....	11

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op 11, 16 en 30 januari 2007 het ontwerp van decreet houdende het statuut van de reisbureaus behandeld.

Op datum van 11 januari 2007 gaf minister Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, toelichting bij het ontwerp van decreet. Daarbij aansluitend werd op datum van 16 januari, conform artikel 32 van het Reglement van het Vlaams Parlement, een hoorzitting georganiseerd met vertegenwoordigers uit de betrokken sectoren. In casu werden daarbij gehoord: de heer Antoon Van Eeckhout namens de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus (VVR), de heer Tony Tallon namens de Vlaamse Associatie van Reisagenten (VLARA), de heer Luc Glorieux namens de Federatie van de Belgische Autobus- en Autocarondernemers (FBAA), de heer Pepijn Debosscher namens de Vlaamse Jeugdraad en de heer Karel De Meulemeester als onafhankelijk deskundige.

Na afloop van deze hoorzitting besliste de commissie om, eveneens conform artikel 32 van het Reglement van het Vlaams Parlement, ook nog schriftelijke adviezen op te vragen over respectievelijk het ontwerp van decreet bij de Federatie van de Toeristische Industrie (FTI) en over de potentiële impact van de Europese Richtlijn van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt op de sector van de Vlaamse reisbureaus bij de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie. De betreffende adviezen werden als bijlage opgenomen bij het verslag van de hoorzitting (*Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1000/2).

De eindbespreking van het ontwerp van decreet en de stemming ervan vonden plaats op datum van dinsdag 30 januari 2007.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting onderstreept minister *Geert Bourgeois* het belang van het feit dat het Vlaams Parlement vandaag de behandeling van het ontwerp van decreet houdende het statuut van de reisbureaus kan aanvangen. Hij wijst er daarbij op dat er op Vlaams niveau al vanaf 1981 pogingen werden

ondernomen om de wet van 1965 houdende het statuut van de reisbureaus aan te passen en te moderniseren. Die wet was, om meerdere redenen, immers niet meer aangepast aan het huidige marktgebeuren. Een aantal definities kloppen niet meer, op Europees niveau is de dienstenrichtlijn aangenomen enzovoort. De vigerende wet omvat een aantal modernere activiteiten, zoals bemiddeling en advies, helemaal niet. Op vandaag is ook het onderscheid tussen een reisorganisator en een reisbemiddelaar (A- en B-vergunning) eigenlijk hogelijks vervaagd. Ook over de vrijstellingen – met name voor wat de socioculturele sector betreft – is de huidige wetgeving erg onduidelijk. De voorziene strikte technische vereisten, bijvoorbeeld inzake minimum oppervlakte, zijn in het huidige digitale tijdperk en in onze geïnformateerde wereld helemaal voorbijgestreefd. Er is onvoldoende waarborg wat de noodzakelijke verzekeringen betreft en, last but not least, laat ook de handhaving van de wet heel wat te wensen over. Voor de parketten vormt dit immers heel vaak geen prioriteit. Strafrechtelijke handhaving is derhalve in wezen voorbijgestreefd.

Het moge volgens de minister dan ook duidelijk zijn dat er nood bestaat aan een nieuw statuut en dit zowel in het belang van de sector als in het belang van de reiziger. De reiziger heeft nood aan een betrouwbaar kwaliteitslabel. Een reis is inherent nooit een standaardproduct dat men ergens uit de rekken kan nemen. Op het ogenblik dat men een reis bestelt, moet de dienst immers nog verleend worden op een moment in de min of meer nabije toekomst. De consument moet daarom op een of andere manier de zekerheid krijgen dat hij zich tot een ter zake kundige professional wendt, die ook voldoet aan een aantal voorwaarden inzake vermogen, verzekering, borgtocht enzovoort. De sector zelf heeft er anderszins ook alle belang bij dat de consument vertrouwen in hem heeft. Daarenboven moet de sector de zekerheid krijgen dat operatoren die deloyaal tewerk gaan – hetgeen mogelijk is door de leemten en de achterhaalde vereisten van de vigerende wetgeving – geen oneerlijke concurrentie kunnen gaan vormen. Ook de recent in werking getreden Europese dienstenrichtlijn maakte het noodzakelijk om tot een nieuw statuut voor de reisbureaus te komen, aangezien er met betrekking tot vergunningsprocedures nu strikte eisen worden opgelegd.

De minister schetst daarna kort de manier waarop men is tewerk gegaan bij het opstellen van het voorliggende ontwerp van decreet. Een voorontwerp van tekst werd opgesteld door een werkgroep van uit de sector afkomstige experts. De samenstelling van die werkgroep was erg breed: leden van het kabinet van de minister, Toerisme Vlaanderen, de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus (VVR), de Vlaamse

Associatie van Reisagenten (VLARA), de Association of Belgian Tour Operators (ABTO), de Federatie van de Toeristische Industrie (FTI), de Belgian Travel Organisation (BTO), de Confederatie van Immobiliëngroepen (CIB) en de Beroepsfederatie van Natuursportondernemers (BFNO).

Minister Bourgeois benadrukt dat er daarnaast ook regelmatig overleg is geweest met vertegenwoordigers van de sectoren Jeugd, Sport en Cultuur, de socioculturele sector met andere woorden, evenals met de consumentenorganisatie Test-Aankoop.

De belangrijkste aandachtspunten met betrekking tot het voorliggende ontwerp van decreet zijn volgens de minister te situeren op drie domeinen, te weten: het constitutionele kader, de eigenlijke inhoud van het statuut en de handhavingsproblematiek.

In constitutioneel opzicht worden we geconfronteerd met het feit dat toerisme (overeenkomstig artikel 4, 10°, van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen – BWHI) een gemeenschapsbevoegdheid is, daar waar de vestigingsvoorwaarden inzake toerisme gewestbevoegdheid zijn (conform artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 6°, BWHI). Deze inherente constitutionele dualiteit is meteen ook de verklaring waarom de hervormingspogingen op Vlaams niveau zo lang hebben aangesleept. Ter illustratie waarvan de minister kort de historiek schetst van dit dossier. Reeds in 1981 was er een ontwerp van gemeenschapsdecreet van toenmalig minister Rika De Backer, dat werd afgevoerd na een negatief advies van de Raad van State. In 1985 kwam er, ondanks een negatief advies van de Raad van State, onder minister Karel Poma een nieuw gemeenschapsdecreet tot stand. Het decreet in kwestie werd in 1987 echter gedeeltelijk vernietigd door het Arbitragehof, waardoor men zich verplicht zag het in 1988 volledig op te heffen en terug te vallen op de wet van 1965. In 1994 kwam er een voorstel van gewestdecreet van Vlaams Parlements lid Luc Martens, dat echter verviel bij de vernieuwing van het parlement. Eenzelfde lot was ook het voorstel van gemeenschapsdecreet van Vlaams Parlements lid Didier Ramoudt uit 1997 beschoren. In 1998 dan, werd onder impuls van toenmalig minister-president Luc Van den Brande een poging ondernomen om tot een regeling van de kwestie te komen via een samenwerkingsakkoord tussen alle gemeenschappen en gewesten. Dit ontwerp stuitte echter opnieuw op een negatief advies van de Raad van State. Het nu voorliggende ontwerp van decreet is een gewestdecreet, dat de horde van de Raad van State succesvol genomen heeft.

In inhoudelijk opzicht wordt het ontwerp van decreet gekenmerkt door vier zwaartepunten, te weten: het scheppen van duidelijkheid omtrent de precieze om-

vang van de vergunningsplicht, het scheppen van duidelijkheid omtrent de vrijstellingen van de vergunningsplicht, het brengen van klaarheid en het actualiseren van de vereisten inzake beroepskennis en solvabiliteit van de betrokken ondernemingen en ten slotte ook de betrachting om tot vereenvoudiging en lastenvermindering te komen.

De minister preciseert daarop wie er precies onder de in het decreet voorziene vergunningsplicht valt. Elk reisbureau met een of meer verkooppunten in het Vlaamse Gewest is vergunningplichtig. Onder reisbureau wordt verstaan: elke onderneming die een activiteit uitoefent die bestaat uit het bemiddelen of zelf sluiten van een overeenkomst tot het verstrekken van hetzij een combinatie van een reis en logies, hetzij het verstrekken door een derde van een reis of logies. De vergunningsplicht slaat met andere woorden zowel op de reisorganisatoren als op de reisbemiddelaars.

Het decreet voorziet ook in de mogelijkheid van vrijstellingen. Ter zake vallen er vier grote categorieën te onderscheiden. Zijn vooreerst niet gevat: de eendaagse reizen die geen vliegvervoer inhouden. Tweedens, de reizen die passen binnen de onderwijzende taak of het sociaal-cultureel werk. Ten derde zijn ook Toerisme Vlaanderen en de erkende gemeentelijke, provinciale en regionale toeristische entiteiten vrijgesteld voor reizen binnen hun grondgebied. En tenslotte worden ook de exploitanten van logies die excursies aanbieden in combinatie met het door hen verstrekte logies als niet-vergunningplichtig aanzien. Een hoteluitbater die een kleine excursie organiseert wordt daardoor immers nog geen reisbureau.

Een ander belangrijk aspect van het voorliggende ontwerp van decreet bestaat uit de actualisering van de kwaliteitsvereisten inzake de onderneming. Naast vereisten inzake beroepskennis (aan te tonen bij wege van diploma's, hetzij via anders verworven competenties) gaat het dan meer bepaald over eisen inzake kapitaal, borgtocht, technische vereisten en verzekeringen tegen financieel onvermogen.

Daarbij aansluitend komt er ook een vereenvoudiging en lastenvermindering. Zo gaat men naar één enkele vergunningscategorie, in plaats van de drie op vandaag bestaande vergunningscategorieën (A-, B- en C-vergunningen). Belangrijk daarbij is ook dat de vergunninghouder zich niet meer dient te beperken tot de vergunningplichtige activiteiten. De zogenaamde hoofdactiviteit-vereiste is met andere woorden weggefallen. En ook de procedure voor het afleveren van de vergunning zal worden vereenvoudigd, waardoor ze sneller zal kunnen verlopen. Er is meer bepaald niet meer voorzien in een advies van een vergunningcommissie. Als alles in orde is, kan

Toerisme Vlaanderen rechtstreeks de vergunning verlenen. Enkel ingeval de vergunning geweigerd wordt, of bij een voorstel tot intrekken van een vergunning, zal er nog advies gevraagd worden aan de commissie. Vanuit eenzelfde bekommernis worden ook de technische vereisten tot een absoluut minimum beperkt. En last but not least wijst de minister erop dat ook de jaarlijkse retributie die tot nog toe betaald moest worden, zal worden afgeschaft. Dit moet resulteren in een kostenbesparing en een lastenvermindering voor de sector.

Eveneens van groot belang is dat het voorliggende ontwerp van decreet de basis moet leggen voor een efficiënt handhavingsbeleid. De momenteel in de wet voorziene strafsancities blijken immers verre van optimaal te zijn als handhavingsinstrumentarium. In de praktijk gaan de parketten immers zelden of nooit over tot vervolging. Daarom worden de huidige strafsancities vervangen door een systeem van administratieve sancties, met uitiem zelfs de mogelijkheid tot onmiddellijke stopzetting van illegale exploitaties. Overigens blijft het strafrecht evidentierwijze van toepassing voor alle gemeenrechtelijke misdrijven – genre fraude, oplichting, of misbruik van vertrouwen – die eventueel zouden kunnen gepleegd worden in de rand van de onder het decreet gevatte activiteiten.

De minister wijst er ten slotte nog op dat aan alle vergunde ondernemingen een kenteken zal worden toegekend, aan de hand van hetwelke de consument onmiddellijk zal weten dat hij te maken heeft met een onderneming die van overheidswege een de facto kwaliteitslabel heeft toegekend gekregen. Samen vattend kan dus gesteld worden dat hier een toekomstgericht statuut voorligt, dat de reiziger een kwalitatieve partner garandeert, terwijl het de betrokken sector geen onnodige lasten oplegt.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook het hen voorgelegde decreet te willen goedkeuren.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Tussenkomenst van mevrouw Stern Demeulenaere

Mevrouw *Stern Demeulenaere* stelt met tevredenheid vast dat de schriftelijke bevraging waartoe op het einde van de hoorzittingen werd besloten uiteindelijk toch een toetsing van het decreet aan de Europese dienstenrichtlijn heeft mogelijk gemaakt. Dit heeft meteen de nodige duidelijkheid gebracht over het feit dat de ontworpen regeling onmogelijk alleen

kan gelden voor wie zich enkel met reisactiviteiten als hoofdactiviteit bezighoudt.

Ze verklaart verder dat haar fractie het nog steeds betreurt dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, om de gekende redenen, buiten de regeling valt en dringt erop aan dat de minister met zijn respectieve collega's uit Brussel en Wallonië zou blijven communiceren. Ze gelooft dat de minister net dat duwtje kan geven om ook de andere gewesten tot een gelijkaardige regeling te bewegen.

Positief is volgens het lid ook dat enkel wie met de dagelijkse leiding belast is, zal moeten voldoen aan de specifieke kennisvoorwaarden en dus niet elke werknemer van het reisbureau. Ook het feit dat Toerisme Vlaanderen advies moet inwinnen van het adviescomité vooraleer over te gaan tot schorsing, is volgens haar een goede zaak. Dat in het adviescomité geen beroepsverenigingen vertegenwoordigd zijn, komt tegemoet aan vele verzuchtingen.

Ten algemenen titel vindt mevrouw Demeulenaere het lovenswaardig dat de minister waar mogelijk echt rekening heeft proberen te houden met de adviezen van diverse organisaties.

Ze vraagt met betrekking tot de uitzonderingen op de vergunningsplicht om duidelijke omschrijvingen en specificaties van die uitzonderingen, en om degelijke evaluaties en bijstellingen waar nodig.

2. Tussenkomenst van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* bevestigt dat zowat de hele sector wel vragende partij is voor het decreet en zich ook met de grote lijnen van het ontwerp van decreet akkoord kan verklaren. De sector krijgt na ettelijke jaren eindelijk een decretaal kader, aangepast aan de actuele behoeften van toeristen en reisbureaus zelf.

De spreker stelt vast dat er tijdens de hoorzitting slechts één fundamentele kritiek te horen was, namelijk dat de eis inzake hoofdactiviteit, die in de federale wet van 1965 én zelfs in de ontwerp teksten van het voorliggende decreet was opgenomen, plots is verdwenen. Hij stelt opnieuw in vraag waarom dit nodig was en refereert daarbij aan de uitspraken van een van de deelnemers aan de hoorzitting die het had over 'hogere machten'. Ter zake had hij dan ook graag nadere uitleg gekregen van de minister. Ook de link die wordt gelegd met de impactanalyse van de Europese dienstenrichtlijn, zou hij graag nader verklaard willen zien.

Vervolgens verwijst de heer Sintobin nog naar de door diverse sprekers ter gelegenheid van de hoorzit-

ting geformuleerde opmerkingen over vergunningen voor internetbedrijven en luchtvaartmaatschappijen. Ook daarover had hij graag meer duidelijkheid gekregen voor wat de impactanalyse van de dienstenrichtlijn betreft. Hij vermeldt tenslotte eveneens de absolute nood aan een duidelijke afbakening van de zogenaamde grijze zone voor niet-vergunningplichtigen.

3. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken

De heer *Johan Verstreken* stelt insgelijks met tevredenheid vast dat de reissector met dit ontwerp van decreet eindelijk een decretaal kader krijgt dat aangepast is aan de actuele behoeften van zowel de reisverkopers als de 'reisconsumenten', de toeristen. Onbekwame en/of oneerlijke reisverkopers riskeren nu administratieve boetes en zelfs sluiting van hun zaak. Er wordt nu duidelijk afgebakend wie zich een reisbureau mag noemen, welke activiteiten mogen worden uitgeoefend en welke de voorwaarden zijn om dat te doen.

De spreker vindt het ook bijzonder positief dat de bescherming van de reiziger centraal staat in het decreet. De sector – die vandaag nog steeds met een onderhand meer dan 40 jaar oud kader moet werken – is ondertussen sterk geëvolueerd qua reisproducten, verkoops- en logiesvormen enzovoort. De hoorzitting was hierover bijzonder duidelijk. De combinatie van een verouderd wettelijk kader met een geheel aan nieuwe ontwikkelingen creëert per definitie onduidelijkheid. En daardoor staat de deur open voor misbruiken, waarvan de consument dan het eerste slachtoffer wordt. Het verkopen van reizen is in zekere zin immers handelen in beloften. De koper ziet pas wat hij heeft gekocht nadat hij heeft betaald en er ook effectief op vakantie is geweest. In het overgrote deel van de gevallen valt dat goed mee, maar het verleden heeft aangetoond dat er ook wel eens droeve uitzonderingen voorkomen. Alles draait dus rond vertrouwen.

Maar ook de sector zelf is gediend met een duidelijk decretaal kader dat een krachtadig optreden tegen misbruiken mogelijk maakt. In het recente verleden kwamen agentschappen die zichzelf 'reisbureau' noemden, in opspraak door malafide praktijken. Hierdoor zetten ze de reputatie van de hele sector op het spel. De sector zelf maakte zich daarom sterk voor een actualisering van het reisbureaustatuut.

De heer Verstreken haalt verder aan dat ook de jeugd-, cultuur- en sportsector, evenals de consumentenorganisaties betrokken werden bij de totstandkoming van het decreet. Iets wat ook naar voor gekomen is in de hoorzitting die hier werd gehouden. Er wordt dan ook verduidelijkt wie geen ver-

gunning behoeft, kwestie van bijvoorbeeld tijdelijke reisinitiatieven van verenigingen of scholen niet onmogelijk te maken. Als, ook door de minister publiekelijk aangehaalde, voorbeelden van niet-vergunningplichtige activiteiten vermeldt de spreker onder meer de organisatie van reizen, korter dan 24 uur, zonder logies en zonder vliegvervoer (het gaat dan bijvoorbeeld over een organisator van dagtrips per autocar); exploitanten van logies die excursies organiseren van minder dan 24 uur, zonder vliegvervoer (bijvoorbeeld de uitbater van een bed and breakfast die voor zijn gasten een fietstocht naar de lokale brouwerij organiseert); iedereen die zonder commerciële doeleinden en incidenteel een reis organiseert (het kan dan bijvoorbeeld gaan om een jong koppel dat wil huwen in het buitenland en een reis organiseert voor een dertigtal genodigden – denken we daarbij maar aan het recente huwelijk van federaal minister van Begroting Freya Van den Bossche in Thailand); diegenen, die zonder commerciële doeleinden en in het kader van hun onderwijs-taken of van hun jeugd-, sport-, cultuur-, welzijns-, gezondheids- of volwassenenwerk, een reis organiseren (hierbij kan gedacht worden aan de klassieke jeugdbewegingskampen, bos- en sneeuwklassen e.d.m.). Evenmin vergunningplichtig zijn respectievelijk de activiteiten van Toerisme Vlaanderen zelf en de activiteiten van erkende gemeentelijke, provinciale of regionale toeristische entiteiten (voor zover tenminste de betreffende reizen of het logies beperkt zijn tot hun grondgebied). Dit is de logica zelf.

De heer Johan Verstreken stelt dat het de CD&V-fractie zeer tevreden stemt dat er nu eindelijk een decreet komt na eerdere initiatieven van de heer Luc Martens in 1994 en de heer Van den Brande in 1998 die botsten op juridische problemen en discussies over de kwestie van de gewest- of gemeenschapsbevoegdheid over de reisbureaus. Daarop inpikkend laat de heer *Luc Van den Brande* opmerken dat ook hij verheugd is dat de huidige regering opnieuw aansluiting heeft gezocht bij de basisideeën en de praktische regelingen die reeds in de steigers stonden toen zich in 1999 een spijtig electoraal feit voordeed.

De heer *Johan Verstreken* beaamt dat rechtszekerheid via moderne wetgeving van cruciaal belang is voor een economisch belangrijke sector als het toerisme in Vlaanderen. Hij stelt tevreden te zijn met het billijke evenwicht tussen de kwaliteitswaarborgen voor toeristen en de kwaliteitseisen voor reisbureaus én met het feit dat de minister is ingegaan op de adviezen van onder meer de Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Sportraad en de Raad voor Cultuur. Zo werd een heldere en correcte vrijstellingsregeling tot stand gebracht voor jeugd-, sport- en sociaalculturele organisaties. Deze organisaties hebben immers een andere finaliteit dan de reisbureaus en zijn dus ook

geen concurrenten voor de reisbureaus. Ook dit kwam duidelijk naar voor uit de hoorzitting, waar overigens ook een opmerkelijk grote mate van begrip tussen de respectieve sectoren aan de dag werd gelegd.

Hoewel het lid het er ten persoonlijke titel toch wat moeilijk mee heeft dat in de toekomst reizen omzeggens zouden kunnen worden verkocht aan de kassa van het grootwarenhuis, geeft hij aan toch begrip te kunnen opbrengen voor het standpunt van de minister met betrekking tot het discussiepunt 'reisbureau als hoofdactiviteit'. Uit de reeds genoemde hoorzitting bleek trouwens dat dit een van de hoofdbekommernissen was die leefde in de sector. Hij hoopt dat in de uitvoeringsbesluiten de bekommernissen van de reissector ter zake worden meegenomen. Allicht was deze vereiste ten gevolge van de totstandkoming van de Europese dienstenrichtlijn niet langer te handhaven. Hij gaat ervan uit dat de erkende reisbureaus de concurrentie met de niet-vergunde vrije spelers – d.w.z. reisbureaus die niet in Vlaanderen gevestigd zijn, maar er wel actief zijn, o.a. via het internet – door het leveren van kwaliteit wel aan kunnen.

De overheid heeft daarin volgens hem een ondersteunende rol te spelen. De heer Verstreken vraagt aan de minister, zoals ook diverse sprekers op de hoorzitting en de Federatie van de Toeristische Industrie bij de schriftelijke bevraging deden, om naar aanleiding van de invoering van het nieuwe statuut een sensibiliseringscampagne op te zetten, gericht op reisbureaus en consumenten. Beiden moeten op de hoogte zijn van de nieuwe spelregels, vooral dan de voordelen van het nieuwe statuut. De introductie van een nieuw herkenningsteken, als kwaliteitslabel, voor de vergunde Vlaamse reisbureaus kan daar ongetwijfeld toe bijdragen. Heeft de minister daar oor naar en zal dit mee worden opgenomen?

De heer Verstreken vraagt dat de minister ook zou blijven nadenken over begeleidende en ondersteunende maatregelen om de kwaliteit van de erkende reisbureaus in stand te houden en te verhogen. Concreet denkt hij daarbij aan stimulansen tot innovatie en voortgezette vorming, want ook binnen deze sector moet het levenslang leren worden aangemoedigd. Hij vindt dat ook Toerisme Vlaanderen hierbij zou moeten worden betrokken om de sector correct te informeren over evoluties in de toeristische branche, zodat de Vlaamse reisbureaus zich daar beter op kunnen voorbereiden.

De heer Verstreken wijst er ten slotte op dat de reissector ook nog andere vragen had. Zo onder andere is er een duidelijke vraag naar het op regelmatige basis beschikbaar stellen van cijfergegevens door

Toerisme Vlaanderen. Volgens hem is dit, vanuit de sector gezien, de logica zelf. Hij trekt die vraag echter ook door voor wat deze eigenste commissie betreft, kwestie van de betrokken parlementsleden insgelijks toe te laten een geregelde evaluatie te kunnen maken. Afrondend spreekt hij nogmaals zijn grote tevredenheid uit over het feit dat er na zoveel jaren dan uiteindelijk toch een nieuw reisdecreet tot stand is kunnen komen.

4. Replieken van de minister

Minister *Geert Bourgeois* wenst eerst en vooral de commissieleden te danken voor hun positieve appreciatie en benadrukt daarbij nogmaals dat dit ontwerp van decreet inderdaad een positieve wending inhoudt voor zowel de sector als de consument. Het kwam tot stand in overleg en via intensieve samenwerking met de sector en vele andere betrokkenen. Dit heeft ervoor gezorgd dat er evenwichtige regelingen zijn uitgewerkt, die rekening houden met wie vrijstelling moet krijgen, in casu de non-profitsector in de brede zin van het woord. Hij refereert daarbij meer bepaald aan de opsomming van de heer Verstreken en stelt dat de aflijningen in het decreet in se geen verdere verduidelijking meer behoeven.

De minister verwijst verder naar het document waarin het decreet aan de Europese dienstenrichtlijn wordt getoetst. Dit document werd op vraag van de commissieleden – vraag die geformuleerd werd na afloop van de hoorzitting – mee opgesteld door zijn diensten en werd hen voorafgaandelijk aan deze bespreking ter beschikking gesteld via het commissiesecretariaat. Kwestie van volledigheid en duidelijkheid dringt de minister er op aan dat dit document mee zou worden opgenomen in bijlage bij het verslag.

Minister Bourgeois verklaart zich ook bereid om verder in dialoog te treden met Brussel, maar herinnert daarbij ook meteen aan de voorgeschiedenis van deze problematiek, waar een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen alle gemeenschappen en gewesten in 1999 op een negatief advies van de Raad van State stuitte met betrekking tot de afbakening van de bevoegdheidssfeer tussen gewest en gemeenschap. Er is echter wel nog een impliciete bevoegdheid, en de Cocof verleent daardoor op basis van de wet nu nog altijd vergunningen in Brussel. Volgens de minister kan Vlaanderen ter zake insgelijks van zijn impliciete bevoegdheid blijven gebruik maken. Hij erkent daarbij wel dat men zich dan iet of wat in een grijze zone bevindt, maar men kan er nu eenmaal niet onderuit dat vestigingsvoorwaarden gewestelijke materie zijn. In casu heeft Vlaanderen dan ook voor de best mogelijke oplossing gekozen.

Met betrekking tot de kwestie van hoofd- of bijactiviteit, stelt de minister dat het om diverse redenen mogelijk moet zijn het beroep ook in bijberoep uit te oefenen. Een ervan is de economische vrijheid. De minister ziet geen valabele reden voor een verbod om dit beroep als bijberoep uit te oefenen. Op bijberoepen komt wel vaak de kritiek dat alles dan in het ‘grijze en/of zwarte circuit’ kan gebeuren (onder andere in de bouwsector), maar in de betreffende sector is dat onmogelijk aangezien er per definitie altijd gefactureerd wordt, waardoor fiscaal gesjoemel uitgesloten is.

Een tweede reden waarom de vereiste van hoofdactiviteit niet werd weerhouden is dat deze in tegenstrijd is met de Europese dienstenrichtlijn. De minister haalt dienaangaande de hogergenoemde nota ‘Schets van de voornaamste verplichtingen voor Vlaanderen voortvloeiend uit de dienstenrichtlijn [RL 2006/123/EG], toegepast op het ontwerp van decreet houdende het statuut van de reisbureaus’ aan (zie bijlage bij de hoorzitting, *Parl. St.* VI. Parl. 2006-07, nr. 1000/2). De dienstenrichtlijn gaat immers uit van de vrijheid van vestiging en dienstverlening en het openstellen van de markt voor eenieder die aan de kwaliteitsvereisten voldoet. Dat kan dus zowel in hoofd- als bijberoep zijn. Met betrekking tot de zogenaamde multidisciplinaire activiteiten stelt artikel 25 van de richtlijn expliciet: “De lidstaten zien erop toe dat op dienstverrichters geen eisen van toepassing zijn die hen ertoe verplichten uitsluitend een bepaalde specifieke activiteit uit te oefenen of die het gezamenlijk of in partnerschap uitoefenen van verschillende activiteiten beperken”.

Tegelijk wordt er in hetzelfde artikel ook in, beperkt te interpreteren, uitzonderingsmogelijkheden voorzien. De minister citeert dan ook verder: “Dergelijke eisen kunnen echter wel aan de volgende dienstverrichters worden opgelegd: (a) beoefenaren van gereguleerde beroepen, voor zover dergelijke eisen gerechtvaardigd zijn om naleving van de beroeps- en gedragsregels, die naargelang van de specifieke kenmerken van elk beroep verschillen, te waarborgen, en voor zover zij nodig zijn om hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid te waarborgen”. De genoemde uitzonderingsgrond is hier echter niet aan de orde. Ter staving daarvan verwijst de minister in dit verband naar een uitspraak van het Europees Hof van Justitie over samenwerking tussen accountants en advocatenkantoren, waar het Hof constateerde dat de onafhankelijkheid van de advocaat desgevallend in het gedrang dreigde te komen. Het moge echter duidelijk zijn dat dit in de reissector niet het geval kan zijn, louter door het feit dat men die activiteit in bijberoep uitoefent. Hij vervolgt het citaat: “(b) dienstverrichters wier diensten bestaan uit certificering, accreditatie, technische controle, tests of proeven voor zover dergelijke eisen gerechtvaardigd zijn

om hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid te waarborgen”. Ook dit is volgens minister Bourgeois een zeer strikte uitzonderingsgrond, waarvan men de vereiste noodzakelijkheid in dit dossier absoluut niet kan aantonen.

Daarop inpikkend stelt de heer *Luc Van den Brande* dat men zich in Vlaanderen evidentierwijze moet voegen naar de Europese dienstenrichtlijn. Dit belet niet dat er zekere ‘matigende’ bepalingen in de uitvoeringsbesluiten kunnen worden ingelast, die toelaten om toch nog in te grijpen als zulks noodzakelijk mocht blijken. Hij legt ter zake aan de minister het hypothetische, en misschien wat extreme, probleem voor van verkoop van reizen via grootwarenhuis- of andere ketens. Formeel kunnen die zeer wel in regel zijn, terwijl ze zich toch op een slinkse manier aan koppelverkoop kunnen bezondigen. Hij vraagt zich dienaangaande meer bepaald af of men dan – mee in het licht van de Europese dienstenrichtlijn en de daarin vervatte vrijmakende bepalingen en waarborgen – toch nog het kwestieuze segment van de activiteit zal kunnen verbieden. Zoniet wordt de sluis naar regelrechte koppelverkoop wagenwijd open gezet. De heer Van den Brande maakt zich zorgen over onprofessionele begeleiding en mogelijke misleiding in het aanbod naar de consument toe, als dat niet gebeurt. De vraag luidt volgens hem dus niet of men dit in bijberoep kan doen, maar hoeveel bijberoepen men kan uitoefenen. Formeel, technisch en juridisch kan een en ander ongetwijfeld zelfs in aparte vennootschappen worden ondergebracht, maar ten gronde verandert dit niets aan de zaak. De heer Van den Brande concludeert derhalve dat de minister een moeilijke evenwichtsoefening zal moeten maken. Hij moet immers niet alleen waken over de juiste interpretatie van de Europese dienstenrichtlijn, maar hij moet er ook voor zorgen dat er ten behoeve van de consument aan afdoende kwaliteitsbewaking wordt gedaan. Zoniet dreigt men geconfronteerd te worden met onrechtstreekse vormen van koppelverkoop of situaties van uitlokking van klanten, die in wezen afgeleid worden naar een segment van de activiteit dat eigenlijk maar secundair is aan de hoofdactiviteit.

In het verlengde daarvan wenst de heer *Stefaan Sintobin* van de minister te vernemen of het opnieuw invoeren van de vereiste van “hoofdactiviteit”, mits een beroep op de specifieke uitzonderingsmogelijkheid, ook in tegenstrijd is met de Europese dienstenrichtlijn.

In antwoord op de vraag van de heer *Sintobin* verklaart *minister Bourgeois* dat hij inderdaad de mening is toegedaan dat dit strijdig zou zijn met de dienstenrichtlijn. De uitzonderingsmogelijkheden zijn immers zeer specifiek en moeten restrictief geïnterpreteerd worden. Ten aanzien van de door de

heer Van den Brande opgeworpen problematiek, stelt de minister dat hij zijn zorg deelt, maar dat de bevoegdheid inzake oneerlijke handelspraktijken of koppelverkoop federale materie is.

De heer *Luc Van den Brande* refereert aan andere domeinen waar in die zin actie is ondernomen tegen koppelverkoop, met name bij de verkoop van gronden en de soms daaraan verbonden verplichting om meteen ook met de verkopende firma te bouwen. De minister stelt dat er zijns inziens voldoende beroepsorganisaties zijn die streng toezien op de toepassing van de wetgeving op de handelspraktijken, op de oneerlijke reclame en dergelijke meer. Om dergelijke praktijken tegen te gaan zijn trouwens ook afdoende strafrechtelijke sancties ingeschreven in de betrokken wetgevingen.

De minister komt dan terug op de tweede zorg die geuit werd door de heer Van den Brande, met name de noodzaak aan professionaliteit. Die wordt met dit decreet wel degelijk gegarandeerd via de vereisten inzake – te bewijzen – beroepskennis waaraan moet worden voldaan. Er zijn daarnaast ook zeer strikte waarborgen opgenomen inzake eigen vermogen, borgstelling en verzekering. Dat zal trouwens nog nader gespecificeerd worden in het uitvoeringsbesluit. Wat er op het niveau van de Vlaamse regelgeving kan gebeuren is volledig in het decreet opgenomen en zal insgelijks weerspiegeld worden in de uitvoeringsbesluiten.

Wat de verenigbaarheid van de hoofdactiviteit vereiste met de Europese dienstenrichtlijn betreft, heeft Vlaanderen echt geen poot om op te staan. Noch de onafhankelijkheid, noch de onpartijdigheid komen immers in het geding door het niet-opnemen van een dergelijke vereiste. Mutatis mutandis is de minister slechts één geval bekend waarin een samenwerkingsverband werd uitgesloten, met name in het specifieke geval van advocaten en accountants. Daar nam het Europees Hof van Justitie aan dat de noodzakelijke onafhankelijkheid van de advocaat elke band met de accountancy per definitie uitsloot. In deze gaat die redenering echter duidelijk niet op. De minister vindt verder dat men in elk geval moet vermijden dat het decreet met vernietigingsprocedures te maken zou krijgen, waardoor het deels onderuit gehaald zou worden. Daarmee zou de sector zeker niet gediend zijn.

Met betrekking tot de kwestie van de internetsites, bevestigt de minister dat er ook voor internetsites in een herkenningstabel zal worden voorzien dat aan de consument garanties geeft qua betrouwbaarheid van de aanbieder.

Bijscholing en innovatie staan niet expliciet in het decreet vermeld. Vanuit de sector is er een vraag om

dit mee in de gedragscode op te nemen. Het komt de minister voor dat dit in wezen een elementaire plicht is voor iedere zichzelf respecterende onderneming, maar tegelijk is dit het soort van verplichting dat moeilijk afdwingbaar zal zijn. In deze sector bestaat er immers niet zoiets als een orde van advocaten of een orde van geneesheren. Er is gewoon geen organisatie die de reisbureaus verplicht bij wet verenigt. De minister gaat er daarbij echter van uit dat wie geen oog heeft voor vorming of bijscholing, zichzelf op de kortst mogelijke tijd uit de markt prijst. Vaak gaat het immers om een erg gespecialiseerd nicheproduct. Om dezelfde reden vreest de minister trouwens ook niet echt voor de concurrentie van warenhuizen of grotere spelers. Die laatste kunnen immers hoogstens standaardproducten leveren. De consument ziet meteen wie deskundig advies kan geven. En daar ligt volgens minister Bourgeois net de grootste troef van de Vlaamse reissector. De minister refereert hierbij ook aan de cijfers inzake falingen (cf. de memorie van toelichting waarin gewag wordt gemaakt van zeven faillissementen per jaar, zijnde een falingspercentage van 0,009 percent), die in Vlaanderen, in vergelijking met landen zonder reglementering, veel lager liggen dank zij de intrinsieke waarborgen.

Minister Geert Bourgeois beklemtoont ten slotte nogmaals dat hij zeer tevreden is met de positieve inbreng van de commissieleden en met het feit dat de hoorzittingen hebben aangetoond dat het om een degelijk en breed gedragen decreet gaat dat zowel de sector als de consument ten goede komt. De bedoeling was om de sector een goede decretale basis te bieden die toelaat kwaliteitseisen te stellen en die de loyale concurrentie kan verzekeren en om de consument bij vergunde reisbureaus de garantie op kwaliteit te bieden. Bij wege van uitsmijter geeft de minister nog mee dat het kabinet vrijwel maandelijks wordt gecontacteerd door mensen die bedrogen zijn bij buitenlandse kantoren of niet-conforme kantoren. Dit decreet moet dat voorkomen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

De voorzitter sluit de algemene bespreking en opent de artikelsgewijze bespreking.

Artikel 1

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 7 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

Artikel 2

Met betrekking tot dit artikel verwijst de heer *Johan Verstreken* naar de nota die op vraag van de commissie ter beschikking werd gesteld door de Federatie van de Toeristische Industrie en dan meer bepaald naar het standpunt van de daarbij als sectororganisatie aangesloten Confederatie van Immobiliënberoepen (in casu de CIB-Kust). Daarin werd gevraagd om een en ander beter te definiëren of (meer bepaald artikel 2, 1°: “ [...] het verstrekken door een derde van logies ” beter op elkaar af te stemmen, rekening houdende met het feit dat toeristische verhuurkantoren geenszins dezelfde activiteit uitoefenen als de klassieke reisbureaus en derhalve ook niet onder dezelfde regels gevat kunnen zijn. Voor toeristische verhuurkantoren zouden er specifieke regels moeten zijn onder meer qua diplomavereisten, borgstellingen en toelaten activiteiten. Zoniet dreigt het nieuwe statuut onwerkbaar te zijn voor de sector van de toeristische verhuurkantoren. De logica zelf dicteert dat het klassieke reisbureau geen toeristisch verhuurkantoor moet worden, en omgekeerd, dat het toeristisch verhuurkantoor niet hetzelfde productgamma als het klassieke reisbureau moet verkopen. Een en ander kan mogelijks geredigeerd worden aan de hand van de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten.

De minister antwoordt daarop dat daarmee inderdaad ten volle rekening wordt gehouden in het uitvoeringsbesluit.

Ter stemming gelegd, wordt het artikel daarop aangenomen met 7 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

Artikelen 3 tot en met 12

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij deze artikelen.

Ter stemming gelegd, worden de artikelen aangenomen met 7 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

Artikel 13

Op dit artikel wordt een technische correctie gevraagd. De *minister* wijst er meer bepaald op dat er een taalkundige fout is geslopen in het derde lid van artikel 13. Verkeerdelijk wordt daar op de vierde lijn immers de meervoudsvorm “moeten” gebruikt. Vervanging door het enkelvoud “moet” dringt zich dan ook op.

Binnen de commissie is er ter zake algemene consensus om deze taalkundige correctie door te voeren als een louter technische correctie. Er hoeft hiervoor

dienovereenkomstig dan ook niet geamendeerd of gestemd te worden.

Ter stemming gelegd, wordt het aldus taalkundig gecorrigeerde artikel aangenomen met 7 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

Artikel 14

Er worden geen opmerkingen geformuleerd bij dit artikel.

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 7 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

IV. STEMMING OVER HET GEHEEL

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende het statuut van de reisbureaus tenslotte eveneens aangenomen met 7 stemmen voor, bij 5 onthoudingen.

De commissie beslist ook unaniem dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan ROEGIERS

Karim VAN OVERMEIRE